

više imali, regbi, ni jednog poslanika svoje narodnosti?

Neima dvojbe, da se gosp. Mariano D'Amelio i drugi italijanski suci, kao ljudi, ako su iskreni, kao što držimo da jesu, zagražuju radi tolikih nepraveda, koje se nanášaju našem blaženom narodu u Istri, Trstu i Goricko. Svaki vid i razumije da to ništa nije na diku velikom i kulturnom narodu, koji se je, može se reći, do jučer borio za svoju slobodu i narodna prava i koji je sám dok se nije ujedinio okusio verige teskih nepraveda.

Sudačka je vlast i u Italiji neodvisna. Ona je, ili bi morala da bude, nad strankama, pa u zatečaju i italijanski suci nepristrani, te dosljedno tome ne znadu za strast, za inad, za prkos, za strah, za mržnju, za samovolju. Pred očima su im jedino pravda i uspostavljenje povrijedjene prava, kakvogd ono bilo, dapače, kad je povreda teška i takova da uzbuđuju na revoltu naplemenitija covječja osjećanja, kao što su ona što gore spomenamo. Trebalo bi se one ne stežu na samo sudjenje po svome zvanju, no da kažući pravi put onima, koji mrze i zlo mladi i rade i zavedenima, podignu bez oklišanja svoj glas: da se nikako ne laći, ko ni kriv ni dužan ne može da se uspiješno brani od grubog nasilja i od podlukosti. I mi hoćemo da se pouzdamo, po onim zlatnim riječima prvog predsjednika rimskog kasescionog dvora, koje se ne će, mislimo, raznijeti kao lišće što raznosi vjetar, pa da će se naći barem u vedrim krugovima italijanskih sudaca gdjekoji autoritativni glas, da će odvažno i neustrašivo slomiti koje kopljice na obra-nu naših prava, imajući u tome na umu čvrsto i priznato načelo, da je odvijek svakeone narodu dato od prirode pravo na nacionalni opstanak, u kome ima da se slobodno razvija — na ona sveta i temeljna prava, u koja niko ne smije ni da se prstom dotakne, pa ni gospodari ni njihovi miljenici.

Onaj velikodusni govor D'Amelia bio bi dostojan svakog priznanja i pohvale, te bi ga sa simpatijom slušao cijeli svijet, koji očito žigose sve nepravde, koje si-novi italijanskog naroda nanášaju svojim inorodnim državljanima. A mi bismo im, a tako i naši narodni poslanici, koji se bore za očuvanje neprocjenjivih prava, bili blagodarni na onome, što bi oni uradili za tako uzvišeni i nesebični cilj.

Medjutim mi se nemamo jinog nadati u preokret, to više, što je italijanski vlastodršcima vrlo dobro poznato, što su pisali o slobodnički svijetli sudici, medju kojima i njihovi, koji su izjavili, da se sloboda svakom rodoljubu bila i jest nada sve drugo. Navesti ćemo samo što je napisao, ne baš od starijih, nijhom književnik Ludovico Corio: «il più pregiato di tutti i tesori, la liberta».

A hoće li ikada doći do preokreta? Chi vivrà — forse vedrà!

DOPISI

IZ LANISCA.

Kod nas ide zlo i naopako. U zadnje vrijeme Italijani su, ali i naša, ka sekvitu Cicariju. Cilj je jasak: asimilacija naših slavenških sela. K tomu cilju stupaju zajednički i civilne i crkvene vlasti. Civilne su nam vlasti potilanjilec hrvatsku školu i dovele amo italijanskog učitelja iz dolnje Italije, koji dok krvi teže našu djecu, ako ga pozdrave sa nam svakim pozdravom i hvaljen Isus... Crkvene vlasti opet rade na tome, da na usreće sa italijanskim svećenikom. Mi smo se digli protiv jednoga i drugoga. U koliko će se vlasti obzreti na naše proteste, to će pokazati nakorijaku budućnosti. Uostalom danas živimo u takvim vremenima, kad se ne smijemo zanášati na nikakva obećanja.

IZ KANFANARA.

Nas Božić bio je uistini tužan i žalostan. Božićnog mira nismo imali ni u crkvi ni izvan nje. Na Božićnicu došli smo u crkvu, da se pomolimo Bogu. A mi ni o namini bilo moćne. Najedamput bonuse u crkvu opijena gradska čeljad, koja nas je upravo iznenadila sa svojim kricanjem i najglednijim posvkama. Usred tog škandaloznog prizora pojavne se pred oltarom tri italijanske gospođice, koje su počele drži i ni, ali svotilomski propovijed. Naš vjerski ponos nije nam dozvoljavao da i nadalje gledamo u crkvi takve skandale, pa smo suzuzim očima izišli napulje. Zatim nam je župnik Andreiĉich spoznao, da se umirimo i neka dodjemo na božićnu veliku misu. Sporođio nam čak i to, da će se kod te misle pjevati i ona naša starinska pjesma: U sej vrime godišca... Mi smo mu, iako smo doživjeli s njime dosta razočaranja, povieravali. U 10 sati došli smo s sv. misli. Kod sv. misle pjevali su naši stari pjevači. Sred nam je zaigralo od vesela misleci, da ćemo se barem sada moći u miru pomoliti dragom Bogu. Ali to naše veselje imalo je vrlo kratak rok. Iza sv. Evanđelija, koje je pjevao župnik Andreiĉich i koje mi nismo razumjeli, zapjeli su naši pjevači: U sej vrime godišca... A župnik je počeo držati «ier». Nato je škola gradska ruĉila na orgulje, gdje je svojim galamom onemogućila daljnje pjevanje našim pjevačima. Naš pobožni puk nije više mogao da podmiri takve skandale, pa je počeo da izlazi iz crkve. Cim se to «pazili crnuznici, jedn su skoćili na vrata, da zabrane našem puku izlaz, — a drugi su ostali pred oltarom. Jed je na vratima vladala najveća gungula, dotle je župnik uzluđ čekao pred oltarom, da mu dodje koji na «-er». Medjutim kad je župnik uvidio, da uzaluđ čeka ljude pred oltarom, namigne oružnicima da idu s njime u crkvu i oružnici su se dakle vrlo sadno odvažili tom pozivu. No pobožni puk nije više mislio na «-er». Kudgod je župnik prošao po crkvi, svagdie mu je pučanstvo — i staro i mlado, i muško i žensko — obrnulo hrbat... Naposljetku je ljudstvo učinilo lakav sunak, jer je uprkos čitave zaplote izišlo iz crkve. Ne Bože! tako na Stjepanu, kad je svojim nitko vratio u crkvu, jer se nikome ne dje grješiti na tom svetom mjestu.

Što će na to biskupski ordinarijat u Porcu?

IZ CRESA.

Novi grom iz vedra neba! Porencini i carinari obilaze svaki dan naše kuće sa plaćenim nalozima. Već su nam i dozlogriđi. A što će biti kasnije, kad bude porez u privatnom zakupu!

Isaltoria provinciale iz Porcu poslala je svoje protivodimce vina u Creso i plaćenje nalog i ček, da isplate vinski porez.

Gospodin Ballerini svakome bistro i jasno veli: Porez na vino treba platiti za trgovaču g. 1922. Te njegove riječi nitko ne može da razumije, jer je porez za spomenuto godinie sve isplaćen. Medjutim, ako se dobro prouči, leri smo izjava, nije isključeno, da g. Ballerini što je rekao, da je spomenuto godinie porez na ono vino, koje nam je lanišće godinie ostalo za domacu uporabu i za koje nismo činili nikakve posebne molbe za oprost od čini, koje prirodno za svoju vlastitu uporabu.

Zakon nam oprašta svakog poveza na ono rano, ali nemamo pravo da ga pijeimo, ako prije ne ishodimo neki posebni dopuštenje! Ako je faktično i ta formalnost potrebna, onda nikako ne možemo da poimimo, zašto se to nije prije objavilo. Zašto ima optina — tamburo?

Sada pak imali bi Cresani radi jedne griješke da plate i ovu taksu, koju se nigdje ne može na ishoditi od svih posebnih dozlogriđi, pa mu se ne smiju nalagati novi i nepotrebni tereti.

Osim toga pojavljuju se i druge neurednosti. Za dokaz navest ću samo jedan primjer: Neki posjednik imao je 15 hl vina; od toga ostalo mu je 5 hl za domacu uporabu. Ista pak dobiva pismeni nalog, da plate za 12 hl vina, koje mu je ostalo, kako spomenuto, za domacu uporabu, porez u iznosu od 80 lira. Napominjem, da je dotični platio porez pri prodaji vina nesamo za 10 hl, nego za 11 hl dakle za čitavo pređano vino i još za hektolitar onoga vina, koje je sam popio i kod kuće. Takovih slučajia ima ovdje sva sila.

Franina i Jurina

Fr.: Ča si ono danaska sopet hunderhtal z Johanonu?

Jur.: Tužil mi se je na plaćia. A kiel je i proklamjal, kako najhuji feldebhel.

Fr.: A za ča se jadi?

Jur.: Za sve i na sve! A najviše na onu najnovije zapoved, ka urdinuje iliti na laže, da će se od sada napred morat plaćat i na tabeli od butigi, i to za svako slovo po dve liri i po četiri liri.

Fr.: Ah buzarono! To ni s prstom v uho! Četiri liri za svako slovo! Bože moj, ča i ovo prišlo na svet! A se spamećuješ, kako su nam prej desetak leti oni galantomini va Pazine i va Labine govori, da ako spademo pod Hrvatsku, da ćemo morat plaćat na ženi, na kokosi i na punestiri?

Jur.: A — ja — ja! A sada njim je lepo rug na nos pal.

Fr.: Je — je, ma ča j mane bolje, ako oni sada cmihaju, a ja ne morem, da se smejeim! Ma vidis imalo — i na slova će se plaćat. I za to se Johan jadi. Bormica, ima i pravo!

Jur.: Kuda mi je sva okružena s tabelama. Ča će sada s onimi strašnimii ropolarijami?

Fr.: Mane se čini, da ih je već nekoliko znel.

Jur.: Neka mi zostane samo jedna — i to je već puno i previše. Ma, prostej, ča je napisano na ovoj harte!

Fr.: (čita): Kajzerundkerklichelohfospie-tourndlastautohluhrwerkisunternehmer. Ki vrag je ovo?

Jur.: To je jedna nemaska beseda. Na njoi su niš mane nego 60 slova. Promisli, koliko će Johan morat plaćat za tu jednu samu besedu! Da si ja čit ću vapis: Niks, kvatanjare i olles pakare — tos is ferulidne kombination! Ih ajumod! Sross — Hev — jer: dreck! Maldekita Svaperija!

Fr.: Za Tahimii je luhko. Kada oni napisu: Imperio — tu je već sve recene. A cela beseda nima nego sedam slova.

Jur.: Ja, ma si i oni jadni. Danaska su već ihli puli mane četiri od njih, da mi se poluze na tu novotariju.

Fr.: Ma vidis malo, kako te čenste!

Jur.: Pihajaju ti mane, kako da sam ja nekakova Liga od Nacioni. Zapravli! Ovi dni je bil puli mane i jedan impijejal od pošti s Trsta, Pravi Tahianj. I on mi se luti. Govori: Digo, Jurina! Kosa je? Ke dijavalno speti! Se taze ancora un polko, restaremo senza paghe! — Ja sam sam odgovorio: Ma — senti! Perké non ande kontarže ste robe a kvalke vostro Jurina? — On mi je na to rekai, da oni brzini nimaju ni Jurini ni Franimi.

Fr.: Keđ vraga! Imaju kulturu od tri lišuce lta, i nimaju jednega Jurini ni Franimi! Ova jlepa!

Jur.: Ja sam mu rekai, da mi je jako žal, ali da ja imam toliko posla z neprijateljima, ke se delaju našem ljudem, da ja nimam vremena skrbet se još i za druge.

Najzada i Bog je najprej za se brađu storil!

Fr.: Ma svejedno, ova plaćia na slova ne diše mi ne kako dobro. Kamo ćemo prit, ako budemo ovašto silj napred. Da ja imam butigo, na mesto tabeli bim na vrata prisilimo i jedni karuti od vizite, na koji bi bilo nastampano: Vendita pacu- tuc — pak nikomu ništa.

Jur.: Kako ništa? Ča si, vrazje, pozvali, da se i na takove stvari mora stavit bi? Ja bim to drugačije učinil. Kupil bim jednega papagala i vezal bim ga na poneštre od butigi i činel bim ga da čeli dan vršice: — Kafé! — riš! — Kafé! — Kafé!

Fr.: Ja, ma i papagalo je roba de luso, pak biš moral i na negra plaćat.

Jur.: Onputa neka gre s vragu sve!

Fr.: A neka gre!

IZ BUZETSKOG KRASA.

Započela je i kod nas zima. Ovdje se dana svi tuže, da im je zima. Nije ni čudo. Naša je mladež posvema odbacila od sebe benekere i druge domaće predmete te se zaođenula tankim gradskim odijelima. Danas ne čete naka na cijeloj Crkvi deset benekera, koji nose opanke, benekere ili lanene košulje. Radi toga smo i postali tako siromašni, da ne možemo na Čicariji više ni živjeti. Nekolje se tuže na slabe lietine i šleho. Istina, slabe lietine su nam zadale silan udarac, ali je istina i to, da nam je najveći udarac zadala uprava naša gospođinstva. Tho se još starinski nosi i obura, taj još nekako prolazi, dok ostali, koji su se pošgospodili, svi propadaju. Braćo, sehači, opametimo se i ne jurimo u propast!

IZ PAZINA.

Prošle sedmice išao je ovdješnji trgovac Butloto sa posredjem i manufakturama na sajnom u Motovunu. Na sajnam je došao sa svojim robom na vozu. Pod večer vraćao se je sa neprodanom robom natrag u Pazin. Hli! Korošie skoćila su pred njegov voz tri razbojnika, koja su pukama i u vojničkom odijelu zapovjedili mu da se zaustavi. On ih je morao poslušati. Jedan od trojice lopova šao je za Butlota, a druga dvojica skimnula su sa voza koveć, u kojem je bila neraspodana roba u vrijednosti ogromnoga iznosa. Ta su dvojica uzeli koveć i odnijeli u samu dok je treci i dalje ostao kod Butlota, da se ne makne. Iza nekog vremena iz same se voza jedanač i taj treci skoći u sumu. Butloto nije ostalo drugo, nego da se opet vrati u Korolu i da odloži stvar karabinierima, koji su odmah lišili i noticu za lopovima, ali ih nisu nigdje našli.

Prošle subote došli su tatovi u selo Boljke i ukradli Simi Zoviciu 12 glava ovaca, dvije pure i jednog purana. Zovic tri šteta od 1600 lira. Za tatovima nema nikakva trađa.

IZ FERENCI.

Ovih dana navršava naš godina dana da smo bili prisiljeni batinama, revolverima, ricinusuovim uljem, a dapače i prijetnjom paljenja naših domova, dati svoje potpispe za italijansku kolu. Uza sve nasilje imali su kasnije obraza da u svojim novinama javljaju, da smo dobrovoljno potpisali molbu za uvođenje italijanskog vječia. — Sada pak, kada slavimo tu žalosnu godišnicu, javljamo: Noli nasim neprijateljima toli ciljelom svijetu, da smo mi još ovdje i to uvijek oni stari, kremeniti ulveni. Nikada ne će uspeti nikome da od nas nasli odmetniti i zadajeće naša naroda. Ono, što smo mi sada, to će ostati naša djeca u budućnosti.

Ovdje u našim krajevima, gdje imade preko 6% Slavena, svakako bi prema nama morale i crkvene obitelji pokazati inolo više obzira. Najguro bi to i učinili, kad bi im stalo do toga, da u narodu šire vjera i ljubav, kao i školi. Ali prema sadašnjemu postupnjaju izgleda, da im je najviše stalo do toga, da izbače iz naše crkve i zadiju hrvatsku riječ. Radi toga ne treba da se ni Don Cecco čudi, što je crkva prazna. Gdje je svijest njegova i a njegovih predpostavljenih? Za ne vjeru ni dan suda, kad će ih Svemogućii i Pravedni Sudac pitati: — Zašto ste preželi moje zapoviedi?

Vina je uradio ove godine više nego lanišće godinie. Prodaje nema skoro nikakve. Molimo naše trgovce da se svrate do nas. Uvjeravamo ih, da će naš izvanu roba.

Iz čistog korijena izraste čisto, nepukavono jako stablo. Brava, vjetrovi, pite, kukci raznašuju kolu. Ulađaju u njemu cvjetova stabla naprasno, kao što neumoljiva i mocna sudba tjera, šalje i razmiznava zemalška nacija. U ovakvom razmiznavanju, u ovakvom životu vječitog vrvanja i promjenjivanja zadje se gđekada u visine, popne se čovjek i na ponosu i u čuku.

Ah! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar, zar je sila tvoje privlačivosti tako mocna i odlučujuća? Zar skrivaš u sebi neku tajnu silu, nevidljivu nekog vreda nepresahajive miline osvjećanja? Ču! Tu je Uko! Uko naša, ti najveća istarska posestrimo, ti diko i ponos mila naše, tuže Istre. Zar si tako puna raiškog čar,

IZ PIĆNICA.

Iza priliko ugodne jeseni navali je i kod nas kiša, tako da je kroz neko vrijeme bio nemogućnost svaki poljski rad...

Kaostio zadnjih godina, tako se i ove godine vrlo često javljaju tužni...

Ovo malo vina što nam pridonilo većim je dijelom još u konobama. Koga nuđa žrtva...

Bjeda i siromaštvo naštravale nas na to, da svi prodamo što malo žute, što je imedemo.

IZ KRNICE.

Vino je kod nas dobro uravnilo, ali ga za velost nitko ne može da proda. Svi se tuže na neprikladni vijetih poroz...

Dobro, kad smo zabrinuti i zaokupljeni borbovom za svakidašnji život, najđe se ipak ljudi, koji znaju katkada da prirede po koju vanpunu maskeradu...

Nedavno vidjesmo, naše učitelje u lovu. Bili su maskirani. Nađu nam na vrtu neki napivak na to, da gleda maskirani lovec...

IZ SOSIĆI.

U četvrtak u noći išli su karabinjeri iz Sosići po cestu prema žinu u običnu noćnu patrole. Traživanje. Na putu su sreli dva sumnjiva čovjeka...

Kod nas je veliko ždo. Hrane imamo vrlo malo. Zivotne namirnice i ostale potrebšćine kupujemo na dug. Cime ćemo taj dug platiti...

IZ ILOVICA KOD LOSINJA.

Ovih dana poslala je amo piranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s našeg družbine zgrada i izvede ih na jedno mjesto u obližu na italijansku školu...

IZ KASTELVENERA.

Ovih dana poslala je amo piranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s našeg družbine zgrada i izvede ih na jedno mjesto u obližu na italijansku školu...

Ovih dana poslala je amo piranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s našeg družbine zgrada i izvede ih na jedno mjesto u obližu na italijansku školu...

Ovih dana poslala je amo piranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s našeg družbine zgrada i izvede ih na jedno mjesto u obližu na italijansku školu...

Ovih dana poslala je amo piranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s našeg družbine zgrada i izvede ih na jedno mjesto u obližu na italijansku školu...

Ovih dana poslala je amo piranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s našeg družbine zgrada i izvede ih na jedno mjesto u obližu na italijansku školu...

Ovih dana poslala je amo piranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s našeg družbine zgrada i izvede ih na jedno mjesto u obližu na italijansku školu...

Ovih dana poslala je amo piranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s našeg družbine zgrada i izvede ih na jedno mjesto u obližu na italijansku školu...

Ovih dana poslala je amo piranska općina jednog čovjeka s nalogom, da skine s našeg družbine zgrada i izvede ih na jedno mjesto u obližu na italijansku školu...

Gospodarstvo

KAKVA SJETVA — TAKVA ZETVA!

Svaki naš težak bavi se manje ili više sa povrćarstvom, za domaću potrebu, ali na prvo razumno, razmišljajući, Naprave se griješiti time, što se kod sjetve malo ili ništa ne gleda na vrst pojednog povrća i što se premlađo pazi na kakvoću sjemena.

Kao u poljodjelstvu tako i u povrćarstvu zavisi uspjeh gojenja jedne ili druge biline u prvom redu od vrste i od kakvoće sjemena.

Naš seljki obično sije vrlo sjeme pridržano doma ili posuđeno kod svog susjeda. Da je to sjeme uzgojeno razumno, ne bi bilo ovo što pripravljaju. Ali u racionalnom uzgajanju i pripredivanju sjemena kod našeg kmeceta ne možemo izostaviti sjemena. Zato je skoro nemoguće očekivati od domaćeg sjemena potpuni plod, jer je takovo sjeme obično izrodjeno (bastardirano).

Obziramo sve to savjetujemo svakome, koji nam doma dobrog povrtnog sjemena, da ga naručit! koji bolje pouzdane tvrtke. — Najbolje je naručiti čimjen te si izabriti potrebitu vrstu sjemena i tako u sjetvi na njemu, buduć je pisan u tuđim jeziku obratio se na onoga, koji umije taj jezik.

Onima, koji nisu još izježbani u narudžbi sjemena, savjetujemo, neka se naručuju nikad novosti. Skoro svaka tvrtka naše umje uvela je do sada nekoje vrste sjemena, koje su osobito blagi i udara mu obrtno i veće cijenu, premda ne vrijedi niti na pō do koje druge već prokušane starije vrsti.

Sjeme, što je nam rabiti već rano u polju, naručit! moramo čim prije, jer poslije dobri dotični tvrtki mnogo narudžbi nam dani, pa pak još je stoga nemoguće da nas odmah poslužu.

KAKO DA PRIDRIDMO SUNKU (PRŠUTE)?

Dobrota sunke (pršute) ovisi od načina, kako se ga priredi. Sunka se priređuje na više načina, ali mi ćemo našim čitateljima napomenuti samo nekoje glavne i običnije načine.

Uzmjajući skupa 4 dijela bijele sitno smrvljene ljušt, 1 dio čista i prozjana drvna pepela (ljuga) pa ovom smjesom naturu najprije opala šteta, na kojem je koža, i onda doli u mješini, onda obrnu sunku, pa u mješini, narudžbu. Zatim tom mješom osipju na 1: centimetar debljine, tako da je sva sunka tom smjesom oklopljena.

Ovakvo oklopljenje solum i sjemenu sunke metnu u budanj! ali prije nego je u budanj dno od budnja s jednom smjesom od soli i pepela. Kad sve to izvrše, onda najprije pokriju dno od budnja sa sunčama. Čim je dno pokriveno, posipju opet s tom smjesom, pa nastave dalje. Ovakvo nastavljanje prkati od mladih svinja ostaju u budanj čim je dostignuta određena visina. Čim mine ovaj rok, izvade jedan po jedan iz budnja te operu u mlakoj vodi, da odstranu svu sol, koja se još drži pršuta, pa ih dobro posuše, prirede za vješanje, a onda ih umoce u tako zvanu mašt za meso i objese, da se na njih osuše.

Drugi način, kako se priređuju pršute, malo je težak. Smjesu za ovaj način se priredi ovako: Za svaki 6 kilograma sunke uzme se 35 grama salitrova, 375 grama kuhinjske soli i 16 grama erog papra. Ovo se pomijesa sa 1000 grama ljuštine, koje su sitno smrvljene i koje stoji u ovoj smjesi, a trećec se dana polije sa 250 grama sirupa (sladkorac).

U toj rastopini ostane sunka jedan dan, a onda se za mjesec dana svakoga dana prevrće i natiruje istom rastopinom. Nakon mjesec dana — domolomog natiranja i neprestanog ležanja rastopinom, izvadi se i stavi kroz 12 sati u frišku vodu, onda se isperu, prosuše — te objese da se osuše na dimu.

Sunke se priređuju i na taj način, da ih se odmah dobro natare sa mjesom od kuhinjske soli i salitrova. Kost! valja, koliko se više može, odstraniti, a one, što preostanu, dobro i po više puta natru sa mjesom od soli; natruviti i posuti pršuti drže se desetak dana u hladnoj komori te se svakoga dana natru sa soli. Sunke u komori ili neka vise ili neka stoji jedna do druge na slami, no ne smiju se dotički jedne druge ili lozati jedne povrh druge.

Većike sunke neka ostane na stani od 20 dana, a manje samo 15 ili 8 dana, a onda se objese, da se osuše na dimu.

Mala seljačka škola. Ljekarica „Kosak“. Ljekarica „Kosak“ je nova kruna biljka, o kojoj je već bilo govora u Istarskoj Rijeci.

Tudja valuta na tržišnoj burzi. Jučer moglo se prodati ili kupiti: 100 francuskih franka za 118,50; 100 švicarskih franka za 402—404; 100 talijanskih leja za 117,5—122,5; 100 češohovačkih kruna za 67,20—67,60; 100 mađarskih kruna za 0,1150—0,1250; 100 njemačko-austrijskih kruna za 0,0323—0,0329; 100 jugoslavenskih dinara za 26—26,25; 1 američanski dolar za 23—23,10; jedan litra šterlina za 100,10 do 100,40 italijanskih lira.

Politički pregled. Izravni pregovori između Francuske i Njemačke. Prvi i važni koraci za izravni sporazum između Francuske i Njemačke učinjeni su.

Prvi važni koraci za izravni sporazum između Francuske i Njemačke učinjeni su. Izdijeljene su temeljne misli i ustanovljeno je, da se moguće barem nekaak provizorni sporazum.

može, odstraniti, a one, što preostanu, dobro i po više puta natru sa mjesom od soli; natruviti i posuti pršuti drže se desetak dana u hladnoj komori te se svakoga dana natru sa soli.

Mala seljačka škola.

Ljekarica „Kosak“. Ljekarica „Kosak“ je nova kruna biljka, o kojoj je već bilo govora u Istarskoj Rijeci.

Tudja valuta na tržišnoj burzi. Jučer moglo se prodati ili kupiti: 100 francuskih franka za 118,50; 100 švicarskih franka za 402—404; 100 talijanskih leja za 117,5—122,5; 100 češohovačkih kruna za 67,20—67,60; 100 mađarskih kruna za 0,1150—0,1250; 100 njemačko-austrijskih kruna za 0,0323—0,0329; 100 jugoslavenskih dinara za 26—26,25; 1 američanski dolar za 23—23,10; jedan litra šterlina za 100,10 do 100,40 italijanskih lira.

Politički pregled

Izravni pregovori između Francuske i Njemačke. Prvi i važni koraci za izravni sporazum između Francuske i Njemačke učinjeni su.

Prvi i važni koraci za izravni sporazum između Francuske i Njemačke učinjeni su. Izdijeljene su temeljne misli i ustanovljeno je, da se moguće barem nekaak provizorni sporazum.

U prvi čas izgleda da je nastala bitna promjena u francuskoj politici, dok promatrajući bolje, mora se ustanoviti da je francuska politika ostala dosljedna sebi, ali da su se bitno promijenile prilike.

Domaće novosti

SRETNU I VESELU NOVU GODINU!

Želi svim svojim cijni, suradnicima, doprincima, prijateljima, čitateljima, žiteljima i prijateljima našega lista, kaošto i čitavom jugoslavenskom narodu.

UREĐNIŠTVO I UPRAVA „ISTARSKE RIJEČI“.

Promocija.

Dne 22. o. mj. promoviran je na zagrebackom sveučilištu na čast doktora prava naš zemljak g. Ante Rumac, svršeni pravnik iz Pazina. — Čestitamo!

Nadzornik, koji ide preko Gentiljeve školske reforme.

Primamo: Openito se govori, da se s ovom školskom reformom uvelo samo u 1. godišta naših škola italijanski nastavnici. Međutim u nekojim školama (Mošćenice, Bersec, Veprinac i dr.) onoga košara, gdje samovoljno savješt nadzornik Peđan, potalijančilo su se sva tri niža školska godišta.

Nije isključeno, da će spomenuti dolija nastojati, da i u druge naše škole protura svoje žđe nakane. Ovo se pitanje mora bezodvlačno razjasnit! jer je to upravo pogledna za jedne, koji imaju vlastit zbilja počelo da izlaze iz ovog slavoštvia, i p. j. da se prvi razred smata 1, 2. i 3. godišta, onda je sudbina naših škola već sledećem školskom godinom potpuno zapčeta, jer su gotovo sve naše škole jedno i dvorazredne. Nije također isključeno, da će vladajuća stranka konačno i postaviti se na spomenuto slavoštvo, jer je onorodjenje našeg elementa jedna od glavnijih točaka njezinog programa, od koje ne odstupa.

Usprkos svega toga mi se ne damo svrdeti, i ako se ustanovi tempom navedjaid i zlorabi novog školske reforme. Ovo nam je vedee kulturno naslije još je jednaput učvrćiti.

U skladu s tim da u životu i učenju je i čovječje istome se žrtiti pouzdano nadaj i ti skrbni, dobi i neustrašivi.

Tako nam se odo veličastvenost majke Prirode svuda i svagda prikazuje u jakom i svečanom roku, nesebigne ljubavi.

A vama, mili odabranici vruće moje i najrdnadnije čestitke, a u znak da ljubavljiva satreće svakovrečne dušmane, i da je ljubav pjenče svake plemenitosti zamisli, koja ide za tim, da udje u trag istih, ne traži pri tom nikakve materijalne koristi, jer najčistija i najjasnija istina jedini je cilj za kojim ljubav čezne — kličem: Sretno i beriectno!

Danas više ne ikada treba tužni naš rod, jako nesebigne ljubavi, gorljivim čuvstvima prežitelj biva i neđi toga žnajte, da je ljubav svagda i uvijek blagotvorna, da ona vodi krestoi i pokazuje uzajamnu vezu između ličnog i općeg blagostanja. Njezina nenadrkrljiva moć jeste ličak protiv pokavarena neadrkrljiva moć, ona podiže oplemenite moralnosti jedne ljubav drži u sebi ustaju protiv sviju bjeda i nevoља čovječanstva.

Ljubite se silovinom ljubavljiva slavnog Turgenjeva, koji smjelo tvrdi, da je ljubav silnija od smrti i silnija od straha pred smrti. — Živjet! I mnogaja čjeta!

U skladu s tim da u životu i učenju je i čovječje istome se žrtiti pouzdano nadaj i ti skrbni, dobi i neustrašivi.

Tako nam se odo veličastvenost majke Prirode svuda i svagda prikazuje u jakom i svečanom roku, nesebigne ljubavi.

A vama, mili odabranici vruće moje i najrdnadnije čestitke, a u znak da ljubavljiva satreće svakovrečne dušmane, i da je ljubav pjenče svake plemenitosti zamisli, koja ide za tim, da udje u trag istih, ne traži pri tom nikakve materijalne koristi, jer najčistija i najjasnija istina jedini je cilj za kojim ljubav čezne — kličem: Sretno i beriectno!

Danas više ne ikada treba tužni naš rod, jako nesebigne ljubavi, gorljivim čuvstvima prežitelj biva i neđi toga žnajte, da je ljubav svagda i uvijek blagotvorna, da ona vodi krestoi i pokazuje uzajamnu vezu između ličnog i općeg blagostanja. Njezina nenadrkrljiva moć jeste ličak protiv pokavarena neadrkrljiva moć, ona podiže oplemenite moralnosti jedne ljubav drži u sebi ustaju protiv sviju bjeda i nevoļa čovječanstva.

Ljubite se silovinom ljubavljiva slavnog Turgenjeva, koji smjelo tvrdi, da je ljubav silnija od smrti i silnija od straha pred smrti. — Živjet! I mnogaja čjeta!

konacne likvidacije reparacionog problema na jednoj međunarodnoj konferenciji, ali to njezino zadovoljenje i ovdje je pridruženo i direktivno skrajnom nuzdom, a da se ne bi odmah opazilo. Takav sporazum, ako do njega dođe, znači će potpunu i skoro bezuvjetnu kapitulaciju Njemačke pred Francuskom, koja će ostaviti trajan zalac u srcu njemačkog naroda.

Čehoslovačka i Francuska.

Ovih dana došlo je u Parizu do govora između Čehoslovačke i Francuske. Ugovor se temelji na ovim točkama: a) mirovna politika u smislu obrambenih dogovora; b) izvršenje svih međunarodnih obveza; c) sudjelovanje država kod gospodarske obnove Evrope. Osim toga se obe države obavezuju, da će zajednički nastupiti protiv povratka Hohenzollernovici. Ugovor će sadržavati i vojničke dogovore, prema kojima će glavne vojničke komande obih država stajati u neprestanim vezama. Ugovor će biti potpisan iz sastanka Male antante u Beogradu. Međutim italijanske novine donose vijesti, da je već utanačen sporazum, prema kojem Francuska stupa u Malu antantu.

Sastanak Male antante u Beogradu.

Za sastanak se Male antante u Beogradu čine sve pripreme. Kako je poznato, konferenca započima 9. januara i glavna će joj biti zadaća, da države Male antante proklamiraju integritet mirovnog ugovora, i to najviše s obzirom na to, što Mađarska traži, da se oslobodi od reparacijskih plaćanja, i što je Bugarska zamolila, da smije ustviti ponovo openitu vojnu obvezatnost i protiv odredbe u mirovnom ugovoru. Dalje će Mala antanta razgovarati o mogućnosti zajedničkih nastupanja kod budućih internacionalnih konferencija. Govorit će se mnogo i o pristupu Poljske u Malu antantu. Osim toga se govori i o učvršćenju sporazuma između Jugoslavije, Češko-slavovaeke i Rumunjske te podizanju moći i autoriteta Male antante u međunarodnom životu. Prema najnovijim vijestima stupit će sada i Francuska u Malu antantu. Ako se te vijesti obistine, onda će zaista Mala antanta igrati veliku ulogu u svjetskoj politici.

Domaće novosti

SRETNU I VESELU NOVU GODINU!

Želi svim svojim cijni, suradnicima, doprincima, prijateljima, čitateljima, žiteljima i prijateljima našega lista, kaošto i čitavom jugoslavenskom narodu.

UREĐNIŠTVO I UPRAVA „ISTARSKE RIJEČI“.

Promocija.

Dne 22. o. mj. promoviran je na zagrebackom sveučilištu na čast doktora prava naš zemljak g. Ante Rumac, svršeni pravnik iz Pazina. — Čestitamo!

Nadzornik, koji ide preko Gentiljeve školske reforme.

Primamo: Openito se govori, da se s ovom školskom reformom uvelo samo u 1. godišta naših škola italijanski nastavnici. Međutim u nekojim školama (Mošćenice, Bersec, Veprinac i dr.) onoga košara, gdje samovoljno savješt nadzornik Peđan, potalijančilo su se sva tri niža školska godišta.

Nije isključeno, da će spomenuti dolija nastojati, da i u druge naše škole protura svoje žđe nakane. Ovo se pitanje mora bezodvlačno razjasnit! jer je to upravo pogledna za jedne, koji imaju vlastit zbilja počelo da izlaze iz ovog slavoštvia, i p. j. da se prvi razred smata 1, 2. i 3. godišta, onda je sudbina naših škola već sledećem školskom godinom potpuno zapčeta, jer su gotovo sve naše škole jedno i dvorazredne. Nije također isključeno, da će vladajuća stranka konačno i postaviti se na spomenuto slavoštvo, jer je onorodjenje našeg elementa jedna od glavnijih točaka njezinog programa, od koje ne odstupa.

Usprkos svega toga mi se ne damo svrdeti, i ako se ustanovi tempom navedjaid i zlorabi novog školske reforme. Ovo nam je vedee kulturno naslije još je jednaput učvrćiti.

U skladu s tim da u životu i učenju je i čovječje istome se žrtiti pouzdano nadaj i ti skrbni, dobi i neustrašivi.

Tako nam se odo veličastvenost majke Prirode svuda i svagda prikazuje u jakom i svečanom roku, nesebigne ljubavi.

A vama, mili odabranici vruće moje i najrdnadnije čestitke, a u znak da ljubavljiva satreće svakovrečne dušmane, i da je ljubav pjenče svake plemenitosti zamisli, koja ide za tim, da udje u trag istih, ne traži pri tom nikakve materijalne koristi, jer najčistija i najjasnija istina jedini je cilj za kojim ljubav čezne — kličem: Sretno i beriectno!

Danas više ne ikada treba tužni naš rod, jako nesebigne ljubavi, gorljivim čuvstvima prežitelj biva i neđi toga žnajte, da je ljubav svagda i uvijek blagotvorna, da ona vodi krestoi i pokazuje uzajamnu vezu između ličnog i općeg blagostanja. Njezina nenadrkrljiva moć jeste ličak protiv pokavarena neadrkrljiva moć, ona podiže oplemenite moralnosti jedne ljubav drži u sebi ustaju protiv sviju bjeda i nevoļa čovječanstva.

Ljubite se silovinom ljubavljiva slavnog Turgenjeva, koji smjelo tvrdi, da je ljubav silnija od smrti i silnija od straha pred smrti. — Živjet! I mnogaja čjeta!

U skladu s tim da u životu i učenju je i čovječje istome se žrtiti pouzdano nadaj i ti skrbni, dobi i neustrašivi.

Tako nam se odo veličastvenost majke Prirode svuda i svagda prikazuje u jakom i svečanom roku, nesebigne ljubavi.

A vama, mili odabranici vruće moje i najrdnadnije čestitke, a u znak da ljubavljiva satreće svakovrečne dušmane, i da je ljubav pjenče svake plemenitosti zamisli, koja ide za tim, da udje u trag istih, ne traži pri tom nikakve materijalne koristi, jer najčistija i najjasnija istina jedini je cilj za kojim ljubav čezne — kličem: Sretno i beriectno!

Danas više ne ikada treba tužni naš rod, jako nesebigne ljubavi, gorljivim čuvstvima prežitelj biva i neđi toga žnajte, da je ljubav svagda i uvijek blagotvorna, da ona vodi krestoi i pokazuje uzajamnu vezu između ličnog i općeg blagostanja. Njezina nenadrkrljiva moć jeste ličak protiv pokavarena neadrkrljiva moć, ona podiže oplemenite moralnosti jedne ljubav drži u sebi ustaju protiv sviju bjeda i nevoļa čovječanstva.

Ljubite se silovinom ljubavljiva slavnog Turgenjeva, koji smjelo tvrdi, da je ljubav silnija od smrti i silnija od straha pred smrti. — Živjet! I mnogaja čjeta!

stilo i visoko diglo nacionalnu svijest našeg plemena, koje si svakim danom postaje svesnije, da mu je jedini spas u slogi i jedinstvu rada.

Ne putujte u Brazil!

Kako čitmo u novinama iz Južne Amerike, prilike su u Brazilu za iseljenike tako očajne, da ne mogu biti gore. Zarade nema, a i inace je postupak tamošnjih vlasti i pučanstva prema doseljenicima nepodnostiv.

Porez na pse.

Sve one općine, koje još nisu uvele porez na pse, morat će to učiniti početkom nove godine. Porez na seljačke pse iznasa 3 lira, na lovačke 20 a luksuzne 40. Općine mogu taj porez i podvostručiti. Od poreza su opušteni samo oni psi, koji vode slijepce i čiji gospodari ne borave u općini preko dva mjeseca.

Nova okružnica proti učiteljima.

Kako čujemo, školski nadzornik cav. Reina odaslao je svim nadzornicima u Julskoj Krajinu okružnicu. U toj okružnici govori o aplikaciji novih programa u osnovnim školama te traži nadzornicima, da poručav svim silama oko toga, da budu sav ra učitelja usko spojen sa interesima italijanske domovine i Nacije. Učitelji, koji se ne podvrgnu toj dužnosti, bit će pozvani na red.

Porez na napise.

Općinska uprava u Trstu objavila je ovih dana u novinik, po kojem će se uteravati porez na javne napise. Porez je razdijeljen na dvije kategorije. Prva kategorija plaćat će 1 liru po svakom slovu, a druga 50 cent. Za napise, koji nisu pisani u italijanskom jeziku, plaćat će se četverostruki porez.

Protest proti uvedenju italijanske škole.

Roditelji školske djece iz Sv. Antona kod Kopra poslali su koparskoj podprefekturi protest protiv uvedenja italijanske škole. U tom protestu izražavaju nezadovoljstva, da se ponovno uspostavi u Sv. Antonu slovenska škola. Protest je potpisalo oko 150 roditelja. Ali budući da spomenuti protest nije bio pisan u italijanskom jeziku, podprefektura ga je odmah povratila roditeljima uz zahtjev, da ga prepisu na italijanski jezik. Taj je postupak koparske podprefekture tako ogorčio Svetoantončane, da su zatim s vj i potpisali gornji protest i ponovno ga odaslali podprefekturi u Kopar. Protest sada broji 251 potpis.

Zašto je zabranjena uporaba slovenskog jezika na sudovima?

Naš narodni poslanik, dr. Podgornik, podnio je na ministra pravde upit, kojim ga je zamolio, da mu javi, zašto je predsjednik gorickog sudišta zabranio uporabu slovenskog jezika na sudovima. Na taj upit dobio je od ministra pravde ovaj odgovor: Predsjednik gorickog sudišta imao je posve pravu, da je zabranio uporabu slovenskog jezika na sudovima, jer se ona protivi temeljima italijanskog ustava i ciljevima, koje smo postigli u ratu.

Svega po malo

Crkva na 24 kata.

U New-Yorku su ovih dana udareni temelji najvišoj crkvi na svijetu. To će biti hram metodista, koji će imati nika manje od 24 kata. Pošto će se crkva sagraditi na tokijskim brežuljcima, taj će neboder nadvisivati sve ostale, koji imaju i veći broj katova. Golema zgrada stajat će četiri milijuna dolara.

Koliko ima u Americi stranih novina?

U Americi ima bezbroj novina, pa se po tom vidi, koliko je Amerika napredna. No osim američkih novina na engleskom jeziku izlazi tamo i mnogo novina u jezicima drugih naroda, i to preko 3 milijuna svaki dan.

Ni ovo nije loš izum!

Žene, koje puše, postaju mrzovoljaste, zlovoljne, lične i ohibe im na njima malo dobra. Zato je u Americi nedavno predložena zakon parlamentu, da se kazne žene, koje puše. Ako se prvi put žena uhvati, da javno puši, neka plati 20 dolara globe, a ako iznova bude ulovljena u pušenju, neka plati svaki put 100 dolara.

Sudbina mjesečara.

Mjesečari su oni ljudi, koji se neću po mjesečini penju po kućama i krovovima, a kod toga su kao u snu, pa ne znaju, šta rade. Ako ih tko vikne, probude se i sruše. Tako se nedavno dogodilo u Londonu, da je neka žena na prozoru u noći videla čovjeka, gdje silazi s krova. Mislija je, da je lopov, pa ga je polila vodom. Ali to nije mjesečar, koji se od vodu, a to je velike visine pao na zemlju i ostao mrtav. Mjesečari se ne mogu izlučiti, nego je najbolje pustiti ih u miru.

Kako visoki su bili prastari ljudi u davnini?

Sada je obična čovječja visina nešto preko 1 i po metra. A neki francuski učenjak je prije 200 godina napisao, da je prvi čovjek, Adam, bio 40 metara visok, a Eva 38 i po metara, Nojeja već samo 4 metra. Abraham 9 metara, Mojsija već samo 4 metra. Tako su eto ljudi postajali sve manji, a postat će kroz hiljade godina posve mali kao patuljci.

Dugačko ime jednog kineskog seljaka.

Neki se kineski seljak zove Huriberigovrgočočočočočočoč. Drugi neki Sindolet zove se opet Nevajikaregodakandearahije. Bome dugačka i predugačka imena!

Najveća restauracija (blagovaona) na svijetu.

Nedavno se otvorila u Londonu velika restauracija. U toj se restauraciji poslužuje više od 900 osoba. Istodobno se može posluživati 4500 gosta. Restauracija ima 100 tisoća tanura, 24.000 čaša i 30.000 para muževa i vijšiška i 40.000 zleca. Posebni ventilator (stroj za zrachenje) promjeni čitav uzduh u restauraciji svake 4 minute.

Što će biti do sto godina?

Najpoznatiji svjetski kemikar prof. Fronte Arhenius poriče, da će do sto godina nestati ugljena i petrolea na svijetu. Ugljena će u Engleskoj i Njemačkoj nestati prije sto godina, a Americi će trajati malo dulje, ali zato tamo petrolova napreduje u geomorfološki progresivnoj mjeri. Nikakve nade za Evropu, Ameriku i Afriku u silne kitajeke i ribinske lezanje, ugljena, jer će on vrijediti samo za tamošnju industriju i promet, ali se njihov transport ne će nikako isplaćivati. Petrolea će nestati još prije, tako da će čovječanstvo do sto godina morati pitati odakle će crpsti nove pomodne snage. Izrabljivanjem "bijelog ugljena" ili vodene sile, nije problem riješen, jer sva vodena snaga svijeta, ne daje ni polovicu onih motornih sila koje danas producira samo ugljen. Vjetrove sadržavaju istina 600 puta više energije nego vodena sila. Morali su je izrabljivati i energija morske plime i očiške, ali to je pitanje danas tek u poveju. Prema tome će našim unucima ostati još samo sunčana energija, kao stalan izvor pomodne sile. Onda će se vjerovatno oko ekvatora podići ogromni rejonirani sunčani enerigije, koja će se otake pomoću žica voditi po čitavom svijetu za industrijsku upotrebu.

Nova godina u Kini.

Nova se godina kod mnogih naroda nobično slavi. Kinezi priredjuju veliki oplohd s prilikom t. zv. "svetog zmaja", kojega oni kao božanstvo poštuju, a uz "svetoga" zmaja nose i druge praznovjerne figure i kipove. Zmaj je prikazan u ogromnoj prilici sa strahovito otvorenom glavom, u kojoj je uspjela u najviše otvorenom dijelu dugim ljuskavim tijelom, koje više nosača nosi. Bespomoćne, rugobe slijede kroz živahne ulice, koje sjaju od šarenih boja.

Neobični indijski "svetci".

Pripadnici bramanske vjere u Indiji nemilodirno poštiravaju sebi pokoru radi počeñjenih grijeha. Onome, kome uspije da uz najveće muške umne sile, čuti za noći, vrijedi to kao zasluga, koja mu je stepenicom do savršenstva t. j. do svetosti. Mnogi ovakov indijski pokajnik — takozvani fakir — daje se objestiti za noge, glavom dolje, i visi tako po nekoliko sati, drugi opet goli legnu na oštrece svajki, koji su zabijeni kroz zid daska ili opet stupaju u hram bosu po takovoj čavlatoj daski. Krv teče iz njihovih nogu, ali oni vole svojim božanstvima i tešku žrtvu primiti i time oproštenje svojim grijeha zadobiti.

Sramotiče, mučilo u Kostarik.

Kostarika je ili "bogača obala" — tako se zove radi svoga bogatstva na zlatnim i srebrnim rudama, govedima, kavi, bananama, i drugome — jedna od pet republika srednjeg Amerike, koje su se prije par godina udružile u Sjedinjene države sredinje Amerike. Kostarika je veća od Svicarske, ali ima jedva jedan i po milijuna stanovnika većinom takozvanih kreola, a to su mješanci španjolskih naseljenika i urođenih Indijanaca. Glavni joj je gradom San Jose. Tamo je još do nedavno za zločinake upotrebljavalo kažnjavanje slično kažnjavanju u srednjem vijeku ili onome zaostalih naroda. Jedna vrst sramotiče i ujedno mučilo. Osuđenici su stavili nože u rupu, načičene između dviju greda, koje su se dale spljopiti i tako su morali ići odavde, gdje su ih zadržavali i čekajući sve ih cijeli dan bespomoćno, opirući se samo rukama o tlo, ni ležati ni visjeti. To je bilo dvostruko strasno, jer nesamo da su u takovim položajima bili sapeti i trpjeli tjelesne boli, već su bili i različitim surovostima i pogrdama glodaoca i oroznika izvrženi, dok nijesu bili iz toga mučila pušteni.

Iznakažena liješina.

Između Voloskoja i Kantride izvukli su ribari u mreži jednu čvječju liješinu, koja je bila sva iznakažena. Liješina je bila bez jedne noge i obiju ruku. Glava je bila samo prazna lubenja, bijela isprana kost, bez očiju. Samo nešto na ramenima, ispod kaputa, bilo je još mesa. Liješina je odrasla čovjeka. Iden ličnost nije se mogla ustanoviti. Pošto se u ovo posljednje vrijeme nije čulo, da se je u okolicu tlo utopio, to je sigurno morskā struja donijela liješinu od nekuda iz daleka.

Književnost

"MEJA"

Primiti smo broj 23. tog uvaženog poljoprivedno-industrijsko-trgovskog lista sa ovim sadržajem:
 * Hilar: Anketa o vještačkom djelu. — Gen. P. Jaki: Apsolutno nepopisni za ekspoziciju u trgovine i zemlji. — F. J. Luša: Kriza vinskih trgovina. — Agričola: Stari i novi vakat. — M. H.: Organizacija sosa u roznici. — Ilija Bošnjak: Težakā u svijetu. — Razine vijesti. — Književnost.
 List je vrlo informativan i instruktivan, pa ga svim poljoprivednim, industrijskim i trg. gov. krugovima najtoplije preporučam. Cijena je u godišnjem preplati Din. 60.— Uredništvo i uprava: Zagreb, Juristička ul. 16.
 Odgovorni urednik: IVAN MARIA MIČIĆ. "JZZI" Izdavač: IVAN STARI Tisak: TISKARA "EDINOST" U TRSTU.

Sretnu i veselu Novu Godinu!
 želi svim svojim članicama
Zadružna Sveza u Trstu

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
 Metarica Josip Osojnak, Volosko

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
P. PRISKIĆ
 ciprematik i vozar trgovina drvom, kamena i državnim ugljem i građevnim materijalom
 Opatija, V. Vitežić

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
 Trgovina jestivnima i delikatessama
 Antur: Trianj - Volosko

Sretnu i čestitu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
 Popratnica, prodaja novina i bazar
 A. Tomašić, Opatija

Sretnu i veselu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
 Vjekoslav Sinčić
 urar i zlatar — Matulji-Opatija.

Srečno Novo leto!
 vošči svim svojim klijentima
 Karel Šišković
 Herpelje-Kozina Čeraikal

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim klijentima
 Trgovina delikatosa - Dekleva & Vouk, Opatija

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
 Brijunčica - D. ŠAŠKO & IVANČIĆ
 Trst, Piazza Oberdan 4

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
 Tomašić & Mender, Opatija

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
PODRUŽNICA
 Ljubljanske kreditne banke u Trstu

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
 Trgovina cipelama i kožama
 Z. Borčić, Volosko

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim rođjacima, prijateljima i znancima
 Dr. Fran Brnčić.

Sretnu Novu Godinu!
 želi svim svojim cijenjenim mušterijama
 Trgovina cipelama - Pave Vukelić, Opatija
 Vilita Nada

"MEDIATOR"
 AGENTURA
ZAGREB - DUGA ULICA 20
 prodaje kuće, posjede, gradilišta, gostione, trgovine i slično po cijelnoj Jugoslaviji.
 Preporuča se Jugoslovenima, koji sele u Jugoslaviju, da se u svrhu kupnje na istu obrate. Sve informacije daje besplatno.

Srečno Novo leto!
 vošči vsem svojim cenjenim klijentima
 TISKARA „EDINOST“ u TRSTU

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
 Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11 Telefon: 5-18

PODRUŽNICE:
 Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Melković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split

CENTRALA u LJUBLJANI
 Dioničeka glavnica i pričuva: **37.500.000 dinara.**

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prim. uloge na uložne knjižice, te ih ukamatuje sa 3% netto, za otkaz vezanih uložaka plaća postotke po dogovoru. Izvršuje burz. naloge i daje u najam sigurnosne knjižice (S.V.F.E.S.)

225. Bilježnica je otvorena od 9-12.50 i od 14.50-19 sati